కత్తికట్టిన హనుమచ్ఛాస్త్రి గార్లను ఈ సభవారు మిక్కిలి గర్హించుచున్నారు.

సభ్యులంతా 'భేష్' అని చప్పట్లుకొట్టి, అట్టహాసాలు చేసి తమ ఆమోదమును తెలియజేస్తూ సభలోంచి లేచారు. మేమెవరమో తెలియకుండా బయటపడేటప్పటికి బ్రహ్మాండమయింది.

వనదేవతలు

చార్వాకమహర్షి ఆశ్రమం. చతురస్రంగా ఉంటుంది. చుట్టూ మహాయోధులకుమల్లే పెద్దపెద్ద టేకిచెట్లూ వాటిమధ్య మధ్య జీలుగుచెట్లూ నాలుగుపక్కలా నాలుగువెదురుపొదలూ దట్టంగా కప్పుకొని ఉన్నాయి.

ఒకపక్కను, ఎత్తైనప్రదేశంమీద పెద్దమర్రిచెట్టూ, దాని కింద పూరి, రెల్లు, తాటి, చిక్కగానేసిన చిన్న ఇల్లూ ఉన్నాయి.

పొదనీడను ఒకజింకపిల్లను తొడమీద పెట్టుకుని చిగుళ్లు మేపుతూఉన్న ఆ అమ్మాయిపేరు కురంగి. ఆమెకు జింకపిల్లలంటే మహా—యిష్టం. కనుకనే తండ్రిగారు ఆఅమ్మాయిని కురంగి అన్నారు. ఆమెకళ్లనిండా పెంకెతనమూ—ముఖం నిండా లావణ్యమూ పరుగులు వారుతూ ఉంటాయి.

దానికికొంచెం ఎడంగా వాలఖిల్యమహాముని ఆశ్రమం. దానిచుట్టూ మొగలిడొంకలు చిక్కగాపూసి మెరుస్తున్నాయి.

వాలఖిల్య మహాముని పౌత్రుడు శ్రీశుకుడు తండ్రి జంబాల ఋషి మహాదేవార్చనకు, అక్కడకు అరక్రోసుదూరంలో ఉన్న రుమణ్వతీనదిలోని ఉత్పలములూ, కమలములూ పక్క అడవిలోని శ్రీబిల్వదళములూ రోజూ పట్టుకొని వెళ్తూంటాడు. అయితే అతని మామూలుతోవ నల్లనులమళుపులోంచి ఇప్ప చెట్లలోపమీదుగా చేరువగా ఉండేది. కాని ఈవేళ చాలా చీకటిఉండగా లేవడంచేత ఇప్పలోపలోని కొండచిలువలకు భయపడి దూరమైనా బాహాటంగా వెళ్లవచ్చునని నార్వా కాశ్రమంమీదుగా వచ్చాడు.

కురంగికి శ్రీశుకుడితో పరిచయంలేదు గాని—సాయంకాలం రుమణ్వతిలో తనపెంపుడు లేడిపిల్లలకు నీళ్లు తాగించడానికి, ఆ నదిఒడ్డునున్న దిరిసెనపూవులు వాటికి మేపడానికి వెళ్లినప్పుడు నీటికిదగ్గరగా సాయంసంధ్య నుపాసించే శ్రీశుకుణ్ణి చూడడం కద్దు. సాయంకాలపు బంగారుఎండలో సంపంగిపువ్వులా మెరిసే అతనిముఖం చూడడం ఆ అమ్మాయికి ముచ్చటగాఉండేది.

అతడు తనచేరువకు రాగానే చటుక్కున లేచి నిలుచుంది. లేడిపిల్ల పల్లవ కబళంనెమరువేసుగుంటూ పక్కకు జరిగింది.

కురంగికి శుకుణ్ణి పలకరించా లనిపించింది. కాని—ఇంత వరకూ పరిచయంలేని ఏఋషికుమారుడితోనూ మాటాడి ఎరగదు. ఎంతసేపూ లేడిపిల్లలతోటేగా వ్యాప్తి.

నల్లనికొంటెకళ్లు ఓరగాఎత్తి, పగడపుతీగమీద తొణికిపడే ముత్యాలకుమల్లె ఎర్రనిపెదవిమీద సన్నంగా నవ్వుతూ "మీ

ఆశ్రమానికి ఇదికాదుగా తోవ” అంది తోవకు అడ్డంకాని అడ్డంగా నిలిచి.

శ్రీశుకుడు ఈవేళ ఇక్కడ ఈమె మాటలాడుతుందని తెలిస్తే ఈతోవంటే రాకపోను. అంతభయం ఆడపిల్లలతో మాటలాడడమంటే అతనికి. తక్కిన ఆశ్రమాలలో మునికన్యలూ, మునికుమారులూ ఎంతో కలసిమెలసి ఉంటారు ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ——

తలవంచుకుని చేతిలో ఉన్న కలువపువ్వు కదుపుతూ, బిల్వదళం మెలిపెడుతూ “ఏమో...ఇక్కడ ఆడపిల్లలుంటారని గాని, రాకూడదనిగాని ఎరక్క దగ్గరతోవ అని వచ్చాను. పోనీ రేపట్నుంచిరాను” అన్నాడు.

“ఈవేళ వచ్చినందుకు” అంది మరీధైర్యంగా. లోకువ చిక్కితే అధికారం చలాయించడానికి ఆడపిల్ల తరవాత.

“మళ్ళా వెనక్కితిరిగిపోనా?” అన్నాడు పాపం. “ఎందుకూ——రెండునీలోత్పలములూ, నాలుగు శ్రీబిల్వపల్లవాలూ ఇస్తేచాలు——ఈ తోవంట వెళ్ళిపోవచ్చు” అంది పెంకెనవ్వు పెదవుల్లో అణుచుకుంటూ.

“ఇవి లేడిపిల్లలకిస్తే మహాపాపం. తలలో పెట్టుకోడానికి కావివి. శ్రీమహాదేవపూజా కైంకర్యానికి. కావలిస్తే మా మొగలిపువ్వులు ఇష్టమొచ్చినన్ని తెచ్చుకోవచ్చును. సాయంకాలం రమణ్యాతి ఒడ్డుకి తెమ్మంటే తెస్తాను. వేళకు వెళ్ళకపోతే తాతపాదులు కోప్పడతారు. అన్నాడు సవినయంగా శ్రీశుకుడు.

"ఆ మొగలిపువ్వులే మీ దేవుడికి పూజచేసి ఇందులోవి నా కెందుకివ్వకూడదూ"

"మహాదేవుడికి మొగలిపువ్వులు పనికిరావు. ఆయన వాటిని శపించారు."

"ఏమో—వెర్రినమ్మకాలూ శాస్త్రాలూ నూహూ— అంతచక్కని పువ్వులకు శాపం ఏమిటి? ఆ దేవుడు పాపంగాని వాటిని అనుభవించలేక. సరే అంతపరిమళించే పువ్వులు శిలల మీద కుళ్లిపోకుండా కేవలం మూతల్లో మురిసే యోగం ఉంది వాటికి. మొగలిపువ్వులంటే చాలాయిష్టంనాకు. సాయంత్రం...తప్పకుండా రుమణ్వతి ఒడ్డుకి తెచ్చిపెట్టాలి మరి"

"ఎంతమాట! నా ఉ న్నతంవదేత్"

సకపక నవ్వుతూ కురంగి "ఎక్కడికీ వేదానికి. దీని రెండో పక్కనే అసత్యం ఆడితే తప్పులేదని ఉంటుంది." అంది తండ్రి గారి వేదనిరాకరణ సారమంతా గ్రహించినట్టు.

* * *

అతడు శ్రీవత్సమహర్షి దౌహిత్రుడు. పేరుశ్యామశర్మ. కొంచెం చామనచాయగా ఉంటాడు గనక తాతయ్యగారు నవ్వుతూ అతనికి పెట్టిన పేరది.

భారద్వాజుడు, శ్రీశుకుడూ అతన్నిమరీ ఎగతాళి పట్టించడానికి సుశ్యామ అంటారు.

శ్యామశర్మ నాలుగ్గడియల పొద్దుండగానే కుశలు సమిధలు తేవడానికి రుమణ్వతీతీరానికి వెళ్లాడు. గబగబా ఇన్ని

సమిధలూ, దర్భలూ పోగుచేసి అంగవస్త్రంలో కట్టకట్టి నది దగ్గరకు దిగాడు. ఒక రాతిమీద ఇన్ని నీళ్లు చిలకరించి అంగవస్త్రపు మూట అక్కడ పెట్టి సంధ్యావందనం చేసుకుంటున్నాడు.

కొంచెం దూరంలో శ్రీశుకుడు ఒక మొగలిపొత్తి చేతిలో పట్టుకుని ఎవరికోసమో ఎదురుచూస్తున్నాడు.

నదిపక్క గల్లుపొదలలోంచి ఒక పదహారేళ్ల అమ్మాయి వస్తున్నది. పచ్చని చరమ సూర్యకిరణాలు పడి ఇంగుదినూనెతో దువ్వుకొన్న ఆమె తల వెంట్రుకలూ గుమ్మాతి కెరటాలూ ఒక్కలా మెరుస్తున్నాయి. శ్యామలకాంతితో తళతళలాడుతూ సోగగా ద్రాక్షతీగలాఉంది ఆమె శరీరం. ముఖంలో ప్రతి అణువూ నవ్వులొలుకుతున్నట్టుంది. ఒకపక్కని ఇఱ్ఱి—ఒకపక్కని లేడి—ఆమె చేతిలోని గల్లుపువ్వులనూ దిరిశనపువ్వులనూ మేస్తూ వస్తున్నాయి. ఆ అమ్మాయి శ్రీశుకుణ్ణి చూచి ఒక్క అడుగులో అతనిదగ్గర వాలింది. లేడిపిల్లలు వెనకపడ్డాయి.

కురంగి దగ్గరకు రాగానే శుకుడు "ఇవిగో.....పువ్వులు" అన్నాడు. ఆత్రుతగా చనవుతీసుకొని చేతిలోనుంచి ఊడలాక్కుంది కురంగి.

పై రేకులు దూరంగా పారవేసి వాటికిందవి ఇఱ్ఱి కందించి గర్భదళాలు రెండు జుట్టులో పెట్టుకుని "ఇప్పుడెలా ఉంది నాజుట్టు" అంది ఒకవయ్యారంతో తలఎత్తుతూ. "సాల గ్రామాలమీద పూజచేసినట్టుంది" అన్నాడు అమాయికంగా.

"ఛీ—రాళ్ళమీద పార వేసినట్టుంటే—ఈపూవులు నా కక్ఖర్లేదు" లేనికోపంతో ఎత్తనిచేతితో తీసివేయబోయింది.

"వద్దు వద్దు..... నేనుచెప్పలేనుగాని చాలా బాగు న్నాయి" బతిమాలి నట్టన్నాడు.

శ్యామశర్మకు సంధ్యావందనం తోణగిడంలేదు వాని చూస్తుంటే. ఎట్లాగోపూర్తిచేసి దర్భల కట్టపట్టుకుని వారి దగ్గరకువచ్చాడు.

శుకుడు, "మరి—నీజుట్టులో పువ్వులు ఎలా ఉన్నాయో నువ్వేచెప్పు" అన్నాడు. శ్యామశర్మ అందుకుని "నేచెప్పనా. చంద్రకాంతులు పడీ కలకలలాడే రుమణ్యాతి లావుంది" అన్నాడు. అదిగదీఅన్నట్టు అభినందనపూర్వకంగా అతని వేపు చూసింది.

విశేష పరిచయంలేకపోయినా కురంగి 'శ్యామ'ను ఎరుగును. అతడు ఎప్పుడైనా చార్వాకమహర్షి వద్దకువెళ్లి ఆయన తాలూకు ప్రచండమైనలౌకాయతిక వాదం వింతగావినడంఉంది.

"సుశ్యామా, ముఖ్యకాలం దాటిపోతోంది. అపచారం. నేనింకా సంధ్యవార్చలేదు. నేనువచ్చేదాకా ఇక్కడ ఉంటారు గదూ—క్షణంలోవస్తాను" అని నీటిదగ్గరకు వెళ్ళాడు.

కురంగి అంది "శ్యామా, చాలారోజులైంది. ఒక్కసారి ఉపసూక్తాలు పాడవూ—రా ఇసకలో కూర్చుందాం. వెన్నెలఎంతో బాగుందిగదూ "కురంగీ, ఇప్పుడుసూక్తాలేమిటి పోనిద్దూ ఈవెన్నెల్లో—ఇసకలో ఆడుకుందాం రా—రేపు

మీ ఆశ్రమానికి వచ్చిచదువుతాను" అన్నాడు గొంతు సవరించుకుంటూనే.

"కాదు......ఇప్పుడే......తప్పించుకోడానికి......ఈ మాటలు......నాకు తెలుసులే......అంది,

శ్యామశర్మ పరవశంగా మొదటిసూక్తం పాడుతున్నాడు. చల్లని వెన్నెల్లో—ఆప్రశాంతసమయంలో ఆదిఋషులు పలికిన క్రమ కవితాగానం ఋషికుమారుని స్వచ్ఛమైన ఉదాత్తాను దాత్త స్వరితపరిష్కృతమైన మనోహరవాక్కు మీదుగా అమృతం కురుస్తోంది.

హఠాత్తుగా కురంగి "శ్యామా చూడుచూడు—ఆసారసం నదిలో ఈదుతూ ఈ ఒడ్డుకుదగ్గరగాఉన్న తామర తంపరలో చిక్కుకుని ఎలాగింజుకుంటోందో పాపం" అంది జాలిపడుతూ ఆత్రంగా—చట్టున సూక్తంఆపి శర్మపరుగెత్తుకు వెళ్లి సారసాన్ని చిక్కుల్లోంచి విడిపించి తెచ్చాడు.

సారసం అతన్ని కరుస్తూ అరుస్తూ శర్మసందిటఉంది. "అమ్మమ్మా! వదలిపెట్టుపాపం." అంది కరుణతో చలించే కళ్లతో కురంగి.

"భయంలేదు. ఈతామరతూడు పెడితే......తింటూ ఆడుకుంటుంది మనదగ్గర" తెచ్చినతూడు ఒకటి చంచువుకు అందించాడు. సారసం తూడు అందుకుని శర్మఒడిదిగి ఇసకలో నడుస్తోంది. ఆమెలేడి ఇసకలోఎగిరి ఆడుకుంటోంది. ఇర్రి మాత్రం ఆమెతొడమీద తలపెట్టి చంద్రుణ్ణిచూస్తోంది.

శ్యామ సూక్తశేషం అందుకున్నాడు. కురంగి పరవశంగా వింటోంది. సారసం మెల్లగా వెళ్లి ఆమెవల్కలమును చంచూపుటంతో గట్టిగా పట్టుకుంది. ఆమె అదిరిపడి విడిపించుకోబోతే వదలలేదు. శర్మచప్పున ఆమెనొక్కగా జరిగి అదలించగా అరుస్తూ నదివైపు ఎగిరిపోయింది.

ఆ తొట్రుపాటుతో కురంగి శర్మచేతుల్లో చిక్కింది. అతనిచేతిమీద—భయంతో—తనతలవాల్చి "అబ్బ! ఏం సారసం—వదిలించమంటే తెచ్చి ఒళ్లోపెట్టు కూచున్నావు—చాలు—చంపేసింది" అందినవ్వుతూ సిగ్గుగా.

ఆమె తలలోని మొగలిపూల తీవ్రపరిమళం శ్యామశర్మ తలనూ మనస్సునూ గిర్రున తిప్పింది. శిలకు శ్రీరామస్పర్శతో చైతన్యంవచ్చి జగన్మోహిని పుట్టినట్టు అంతవరకు కన్నెయూ స్త్రీస్పర్శ ఎరగని శర్మ కఠోరబ్రహ్మచర్యా జడప్రకృతిని చీల్చుకొని ఒక అపూర్వమధురానుభూతి పైకుబికింది. ఆమె తాకినంతమట్టుకు అతని శరీరంలోని నెత్తురు కితకితలుపెట్టి కిలకిల నవ్వింది.

శ్రీశుకుడువచ్చాడు. నద్దుకుని కూచున్నారు. "ఇంక ఆశ్రమానికి వెడదామా" అంటూనే కూర్చున్నాడు శుకుడు.

ఏమిటంత తొందర—మనం ఎక్కడఉంటే అదే ఆశ్రమం. వెళ్లలేకపోతామా" అందిహేలగా. "తాతపాదులు కోపపడతారు. తొందరగా వెళ్లాలి." లేవబోయాడు శుకుడు.

"పోనీ.....నా మాటమీద అంతనిర్లక్ష్యమైతే ఈ

"పువ్వులు నాకక్కర్లేదు" చేతులో పువ్వులు విసిరి కొట్టింది కోపం నటిస్తూ.

"అబ్బా—ఏమిటీ కోపాలు. ముళ్లు-చీరుకొని కోసిన పువ్వులు—ఇట్లాగేనా విసరడం. ...ఇంకేం మంచి గర్భదలాలు తలలోనే ఉన్నాయి. ఆడపిల్లలు మహాగడుసువారు" కహా కహా నవ్వాడు. ఆపిల్లవిసిరిన ఆపూవులు మెరుపుల్లా తగిలాయి. అతనిలో ఏదో ఉత్సాహ ఝుంపుట్టుకువచ్చి అతన్ని తీవ్రంగా చలింపజేసింది.

కొండగోగు పువ్వులా ముఖంపెట్టి "ఏంపని ఇదీ?" అని నవ్వుతూ ఆమెచేతులు పట్టుకున్నాడు. పక పక నవ్వుతూ వెన్నలా కరిగిపోయింది. కురంగి.

* * *

రుమణ్వాతిలో ఒకప్రక్కను కమండలం ముంచిన చప్పుడు. చేయి ఎత్తుమనిషి. ఒక కాషాయాంబరం కప్పుకొన్నారు. భుజంమీద పొడుగ్గా ఎదిగిన జడలు పడుతున్నాయి. పొడుగైన గడ్డం. రెండూ తిలతండుల న్యాయంగా ఉన్నాయి. బ్రహ్మతేజస్సు ముఖంలో ఉట్టిపడుతూండగా శ్రీశుకాదులు ఉన్నచోటికి వచ్చారు.

'అమ్మయ్యా — తాతపాదులు" అన్నాడు శుకుడు. అంతా సంభ్రమంగా—వినమ్ర శీర్షాలతో నించున్నారు. జంబాల మహర్షులవారు సమీపానికి రాగానే ముగ్గురూ

"నమః పరమర్షయే తాతపాదాయ" అని పాదములు స్పృశించి నించున్నారు.

"దీర్ఘాయుష్మానస్తు—నాయనా, ఇంతచీకటి పడేసరికూ ఇక్కడే ఉన్నారేమి—మార్గాలు సరిగా ఉండవు. గర్తపాషాణాదులు భ్రమ ప్రమాదాస్పదాలుగా ఉంటాయి... లేవండి వెళ్లుదాం...ఇదిగో కురంగి! అమ్మా నీలేడిపిల్ల లేస్!" అంటూ ఆ అమ్మాయిని దగ్గరగా తీసుకున్నారు. ఆమె తలవంచుకొని "నాకు ఉపసూక్తాలు నేర్చుకోవాలని ఉంది. చెబుతారా పితృపాదులు?" అంది ముద్దుగా.

అమ్మా అభ్యంతరమేమి? రేపటినుంచి తెల్లవారగానే ఉన్నప్పుడల్లా ఆశ్రమానికి వస్తూండు. శ్యామ, భగవాన్లు, విరించిస్, అంతా ఉంటారు. శ్యామశర్మ నీయంతం పిల్లలా ఉంటాడు. అతడు చెబుతాడు—...ఇంక వెళ్లవలె. రండి" అని మునివరు ఆయన నడుస్తున్నారు. వెనక శుకుడు తర్వాత కురంగి పిమ్మట శ్యామశర్మ ఆయన్ను అనుసరించారు.

"భవిష్యద్గురుదేవులు శ్యామశర్మగారికి నమస్కారాలు" అని వెనక్కి తిరిగి నన్నంగా అని శర్మ ఉత్తరీయ పల్లవం లాగింది కొంటెపిల్ల.

ఆ క లి మం ట లు

మధ్యాహ్నం మూడుగంటలికి మొదలెట్టింది మాయవాన. తెరపి లేకుండా దీపాలవేళదాకా కొట్టి అక్కడినుంచి ముసల